

Aan dtkv De Raad van Ministers
De Minister van Verkeer, Vervoer
en Ruimtelijke Planning
De heer C.F. Cooper
Berg Arrarat Perceel C
Alhier

Uw nummer (letter): 2023/037074 2023/037080 2023/026658 Uw brief van: 17 januari 2024 Ons nummer: 01022024.01 Willemstad, 1 februari 2024
Onderwerp: DC-ANSP jaartoets dividendbeleid/dividenuitkering 2022 (art. 5 P.B. 2014, no. 3 (GT))
Bijlagen:

1 Inleiding

De openbare rechtspersoon Curaçao is met inachtneming van artikel 4 van de Landsverordening corporate governance (P.B. 2014, no. 3 (G.T.)), een schriftelijke overeenkomst aangegaan ingaande 1 mei 2012, met een bij Landsbesluit no. 2012/13836 aangewezen deskundige organisatie zijnde Stichting Bureau Toezicht en Normering Overheidsentiteiten (hierna: SBTNO). Uitgaande van het gestelde in artikel 4 derde lid van de Landsverordening corporate governance alsook de bepalingen van de overeenkomst van opdracht, behoren tot de werkzaamheden van de adviseur corporate governance onder meer het ambtshalve of op verzoek van het Land Curaçao adviseren van de aandeelhouder, de Regering, de Raad van Ministers dan wel de Ministers over de toepassing van de in het Landsbesluit Code Corporate Governance Curaçao (P.B. 2014, no. 4 (G.T.)) (hierna: de Code) en in de Landsverordening corporate governance opgenomen bepalingen.

Middels besluit van de Raad van Ministers van 17 januari 2024 met zaaknummers 2023/037074, 2023/037080 en 2023/026658, ontvangen op 22 januari 2024, is de jaarrekening en de jaartoets 2022 inzake het dividendbeleid/dividenuitkering van Dutch Caribbean Air Navigation Service Provider N.V. (hierna: DC-ANSP) ter toetsing aan de adviseur aangeboden.

Conform artikel 5 lid 1 van de Landsverordening corporate governance dient de verantwoordelijke Minister, voor zo veel als dat mogelijk is, te bewerkstelligen dat een vennootschap een dividendbeleid zal hebben dat voldoet aan balansnormering. Artikel 5 lid 2 van de Landsverordening corporate governance stelt dat indien door of namens een Minister wordt beslist of meebeslist over de vaststelling of aanpassing van het dividendbeleid van een vennootschap, dient de Minister een voornemen daartoe schriftelijk en gemotiveerd aan de adviseur corporate governance te melden. In overeenstemming met artikel 5 lid 3 van de Landsverordening corporate governance dient de adviseur corporate governance aan te geven of er tegen die vaststelling of aanpassing al dan niet zwaarwegende bezwaren zijn die verband houden met balansnormering.

2 Ontvangen en geraadpleegde relevante documenten

- Besluit van de Raad van Ministers van 17 januari 2024 met zaaknummers 2023/037074, 2023/037080 en 2023/026658;
- Aanbiedingsformulier voor stukken van de Raad van Ministers betreffende de goedkeuring dividendbeleid over het boekjaar 2022 van DC-ANSP;

- Brief van DC-ANSP van 30 mei 2023 aan de aandeelhouders met referentienummer DCANSP/MA/uit/2023/5/750 betreffende het verzoek tot goedkeuring en vaststelling jaarrekening 2022 DC-ANSP;
- Brief van DC-ANSP van 7 juli 2023 aan de aandeelhouders met referentienummer DCANSP/MA/uit/2023/7/1018 betreffende Advies dividenduitkeringsvoorstel verslagjaar 2022;
- Brief d.d. 13 juli 2023 Sector-directeur Verkeer en Vervoer aan de Minister van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning (hierna: de Minister) betreffende “Advies dividendbeleid jaarrekening DC-ANSP 2022”;
- Advies d.d. 24 november 2023 van het Ministerie van Financiën (zaaknummer: 2023/026658 e.a.) betreffende “Aanpassingen en correctie dividendvoorstel in advies d.d. 6 september 2023 bij jaarrekening 2022 DC-ANSP”;
- Advies d.d. 6 september 2023 van het Ministerie van Financiën (zaaknummer: 2023/026658) betreffende “Advies m.b.t. jaarrekening 2022 DC-ANSP incl. dividendvoorstel”;
- Jaarrekening 2022 DC-ANSP;
- Brief van DC-ANSP van 6 oktober 2023 aan de Minister met referentienummer DC-ANSP/MA/U IT/2023/10/1534 betreffende “reactie op de brief van het Ministerie van Financiën van 21 december 2022 inzake dividendbeleid DC-ANSP (kopie van) advies van het Ministerie van Financiën van 21 december 2021 betreffende “Dossier dividendbeleid en advies inzake nettoresultaat 2020 van DC-ANSP”;
- Statuten van DC-ANSP, laatstelijk gewijzigd d.d. 25 mei 2012; en
- Online uittreksel van het Handelsregister van de Kamer van Koophandel van Curaçao van DC-ANSP van 27 september 2022.

3 Wettelijke bepalingen betreffende het voornemen tot vaststelling dividendbeleid

Conform artikel 5 van de Landsverordening corporate governance bewerkstelligt de verantwoordelijke Minister, voor zoveel als dat mogelijk is, dat een vennootschap een dividendbeleid zal hebben dat voldoet aan de balansnormering. Indien door of namens de verantwoordelijke Minister wordt beslist of meebeslist over de vaststelling of aanpassing van het dividendbeleid van een vennootschap, meldt hij het voornemen daartoe schriftelijk en gemotiveerd aan de adviseur corporate governance.

Volledigheidshalve zij gesteld dat conform artikel 1 onder e. van de Landsverordening corporate governance onder dividendbeleid wordt verstaan de jaarlijkse besluitvorming van een vennootschap inzake de winstbestemming teneinde de vermogensverschaffers een redelijke vergoeding te bieden voor het door hen geïnvesteerde vermogen. Eveneens conform artikel 1 onder b. van de Landsverordening corporate governance dient onder balansnormering te worden verstaan het bepalen van een zodanige adequate vermogensstructuur dat de continuïteit van de vennootschap op lange termijn wordt gewaarborgd.

In dit kader dient het bestuur van een vennootschap conform onder andere artikel 2.1 van de Code een beleidsplan, jaarplan en jaarlijkse exploitatie- en investeringsbegroting op te stellen alsmede zorg te dragen voor zowel een voorstel voor een deugdelijke balansnormering als dividendbeleid.

Het bestuur dient in dit kader ook in het bijzondere te handelen met inachtneming van het gestelde in artikel 3.4 en 3.5 van de Code.

Het voorgaande brengt met zich mee dat alvorens bij een vennootschap tot enige dividenduitkering wordt overgegaan, gehandeld dient te worden met inachtneming van het gestelde in de Landsverordening corporate governance, de Code, de wet- en regelgeving en de statutaire bepalingen.

De verantwoordelijke Minister dient het voorgaande te bewerkstelligen en in het verlengde hiervan jaarlijks voorafgaand aan een boekjaar de balansnormering en dividendbeleid schriftelijk en gemotiveerd aan de adviseur te melden.

4 Jaartoets en dividenduitkeringsvoorstel 2022 DC-ANSP

Middels besluiten van de Raad van Ministers 17 januari 2024 met zaaknummers 2023/037074, 2023/037080 en 2023/02665 ontvangen op 22 januari 2024, is de jaarrekening en de jaartoets 2022 inzake het dividendbeleid/dividenduitkering van DC-ANSP ter toetsing aan de adviseur aangeboden.

Op verzoek van de Minister van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning (hierna: de Minister) heeft het Ministerie van Financiën een eerste advies op 6 september 2023 opgesteld en – na nader overleg met de Minister VVRP, het Ministerie van VVRP en de Directie van DC-ANSP – vervolgens op 24 november 2023 een aangepast advies uitgebracht (zaaknummer: 2023/026658 e.a.) m.b.t. de jaarrekening en de jaartoets (zaaknummer: 2022/026365) inzake het dividendbeleid/dividenduitkeringsvoorstel voor DC-ANSP over het verslagjaar 2022.

Met betrekking de jaarrekening 2022 DC-ANSP inclusief dividendvoorstel heeft het Ministerie van Financiën in het eerste advies van 6 september 2023 onder meer het volgende gesteld:

“(…)

... DC-ANSP heeft in 2022 veel baat gehad van het loslaten van de eerdere reis beperkende maatregelen in de luchtvaartsector vanwege de wereldwijde COVID-19 pandemie. De totale vliegbeweging nam toe met 40% t.o.v. 2021 en bereikte 89% van de vliegbewegingen in 2019 (het pre-Covid jaar). Wel had de luchtvaartsector te maken met andere uitdagingen zoals het Oekraïne-Rusland conflict waardoor hogere brandstofkosten leiden tot duurder worden van vliegtickets.

De geopolitieke situatie in Venezuela was in 2022 nog steeds actueel voor wat betreft het aantal vliegbewegingen in de Curaçao FIR. Een gesloten luchtruim van een buurland is voor geen enkel “air navigation service provider” in de wereld erg bevorderlijk. Het heropenen van de grenzen tussen Venezuela en Curaçao ingaande april 2023 is dan ook goed nieuws voor DC-ANSP voor de toekomst.

Verlies- en winstrekening 2022

Teneinde een inzicht te kunnen geven van de ontwikkelingen vanaf het pre-Covid jaar 2019 zijn in de onderstaande tabel de cijfers van de periode 2019-2022 weergegeven.

	2022	2021	2020	2019
Revenues:				
Enroute facility charges	17,250,745	11,475,640	7,663,220	18,670,168
Aerodrome and approach charges HATO	6,121,720	3,222,215	2,381,535	4,810,334
Aerodrome and approach charges Flamingo	4,242,357	3,188,188	3,110,528	3,820,435
Other	2,469,448	2,200,829	1,046,307	1,762,530
Total revenues	30,084,270	20,086,872	14,201,590	29,063,467
Expenses:				
Personnel expenses	12,677,439	13,242,292	13,556,603	14,156,209
Housing expenses	2,098,711	1,753,212	1,861,782	1,959,932
Office, PR & Transport	1,480,134	1,172,051	908,379	1,264,828
Depreciation	3,978,650	4,327,422	4,160,378	4,346,567
General expenses	2,195,358	2,006,869	1,337,810	3,097,156
Impairment doubtful debt	-1,017,830	-1,587,154	-868,462	-307,415
Total operating costs	21,412,462	20,914,692	20,956,490	24,517,277
Operating income/Loss	8,671,808	-827,820	-6,754,900	4,546,190
Financial & forex result	-176,691	-202,721	-66,239	-172,460
Profit tax	-1,454,292	737,340	1,845,964	-824,688
Net result	7,040,825	-293,201	-4,975,175	3,549,042

Actuarial gains and losses	-61,161	98,672	-54,591	-171,860
Total comprehensive income	6,979,664	-194,529	-5,029,766	3,377,182

Op totaal niveau (total comprehensive income) boekt DC-ANSP in 2022 een winst van NAF 7,0 mln. vergeleken met nog een verlies van NAF 0,2 mln. in 2021. De winst is vooral te danken aan de gestegen omzet van NAF 20,1 mln. in 2021 naar NAF 30,1 mln. in 2022 (+50%) bij een geringe toename van de operationele kosten (FNAf 0,5 mln.)

DC-ANSP is voor haar omzet afhankelijk van het aantal vliegtuigen dat door haar gecontroleerde vluchtinformatie gebied (Curaçao FIR) vliegt en van het aantal vliegtuigen dat landt op en vertrekt vanuit de vliegvelden op Curaçao en Bonaire. In 2022 steeg de overall vliegbewegingen voor DC-ANSP met 40% vergeleken met het jaar ervoor, maar bleef wel op 89% van het niveau van 2019. Dan zijn de omzetcijfers

van 2022 opmerkelijk. Ten opzichte van 2019 neemt de totale omzet namelijk met NAF 1 mln. toe, van NAF 29,1 mln. naar NAF 30,1 mln. Vermoedelijk komt dit mede door het nieuw tarief voor aerodrome and approach-diensten voor Curaçao welke ingaande 1 januari 2022 werd geïntroduceerd. De aerodrome and approach charges Hato verdubbelen bijna van nog NAF 3,2 mln. in 2021 tot NAF 6,1 mln in 2022. De enroute facility charges nemen met 50% toe van NAF 11,5 mln. in 2021 naar NAF 17,3 mln. in 2022.

De operationele kosten nemen toe van NAF 20,9 mln. in 2021 tot NAF 21,4 mln. Hoogste stijgingen valt waar te nemen op de posten Huisvesting (+20%), Kantoor & PR kosten (+26%) en Algemene kosten (+9%). De post Vrijval voorzieningen voor dubieuze debiteuren bedraagt NAF 1 mln. in 2022 (NAF 1,6 mln. in 2021) en duidt erop dat uitstaande schulden geïnd worden.

De opbrengsten van DC-ANSP rondom Bonaire bestaan voor een gedeelte uit subsidies verstrekt door Nederland om de tarieven van de door DC-ANSP geboden diensten op Bonaire te mitigeren. In 2022 heeft DC-ANSP een bedrag van NAF 867,107 ontvangen van Nederland. Op een totale omzet van NAF 30,1 mln. is dat bedrag minder significant vergeleken met het jaar 2020. In de onderstaande tabel is het aandeel van de Nederlandse bijdrage ten opzichte van de omzet van het bedrijf weergegeven over de periode 2020 - 2022.

	2020	2021	2022
Omzet	14,201,590	20,086,872	30,084,270
Subsidie Ned	1,465,368	931,258	876,107
Subsidie Ned in % Omzet	10.3%	4,6%	2.9%

In 2020 maakte de subsidie van Nederland (met 10,3%) nog een significant deel uit van de omzet van DC-ANSP. Dat is echter (met 2,9%) niet langer het geval in 2022.

Balans 2022

	2022	2021
Assets		
Non current assets		
Property, equipm. & other	20,157,160	24,630,312
Current assets		
Acc. receivables & other	4,761,207	4,094,284
Time deposits	2,200,000	2,200,000
Cash and cash equivalents	23,969,510	14,845,440
	30,930,717	21,139,724
Total assets	51,087,877	45,770,036
Liabilities and Equity		
Stockholders' equity	37,515,718	30,536,054
Non current liabilities	9,760,167	10,049,074
Current liabilities	3,811,992	5,184,908
Liabilities & Equity	51,087,877	45,770,036

Een opvallende ontwikkeling op de balans betreft de post Materiële vaste activa (Non current assets). Deze neemt namelijk af van NAf 24, 6 mln. in 2021 tot NAf 20,2 mln. in 2022. Deze ontwikkeling is een indicatie dat er relatief weinig is geïnvesteerd vergeleken met wat oorspronkelijk werd gepland. Uit de toelichting op de jaarrekening blijkt dat in 2021 slechts NAf 0,4 mln. is geïnvesteerd in "Property and equipment" en in 2022 NAf 1,0 mln. Dit terwijl in de businessplannen uit het verleden vele malen hogere investeringen waren gepland.

DC-ANSP is conform de balans in staat tegenvallers met interne middelen op te vangen. De solvabiliteit van DC-ANSP, gemeten als de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het balanstotaal, neemt toe van 66,7% in 2021 tot 73,4% in 2022.

Daarmee komt de solvabiliteitsratio van DC-ANSP ruim boven de norm van 40% uit. Ook de liquiditeitspositie van DC-ANSP, gemeten als de verhouding vlottende activa en kortlopende schulden (current ratio), neemt toe van 4,1 in 2021 tot 8,1 in 2022. De current ratio komt daarmee ook ruim boven de norm van 1,5 uit.

Controleverklaring 2022

De accountant van de vennootschap (BDO B.V.) heeft bij de jaarrekening 2022 een goedkeurende controleverklaring afgegeven. Ten aanzien van de aspecten van Corporate Governance meldt de accountant dat de Directie en de Raad van Commissarissen hebben voldaan aan de Code, rekening houdend met de punten, die in de verslagen zijn opgenomen.

Dividend discussie

De Minister van VVRP heeft aangegeven dat er een afspraak zou bestaan tussen beide partijen over de uitkering van dividend op basis van een verdeelsleutel. In de omslag is die afspraak niet toegevoegd, terwijl evenmin duidelijk is wie met de andere partij wordt bedoeld. In ieder geval is Minister VVRP niet eens met de zienswijze dat er geen dividend aan de aandeelhouders wordt uitgekeerd.

In voorgaande jaren is er steeds een verschil van inzicht geweest over dividendbeleid en -uitkering door DC-ANSP. De Directie van DC-ANSP wenst evenmin over het winstgevend jaar 2022 (NAf 7,0 mln.) een dividend uit te keren. De argumenten die daarbij worden gebruikt, kunnen als volgt worden samengevat.

Zienswijze DC-ANSP

Bekeken over de jaren 2020-2022 heeft DC-ANSP een gecumuleerde netto winst geboekt van amper NAf 1,8 mln. Dit bedrag zou dan in aanmerking kunnen komen voor een dividenduitkering. Maar daar moeten de aandeelhouders van afzien, want er moet rekening worden gehouden met de investeringsplannen voor de jaren 2024 - 2028 van NAf 35 mln. Die plannen zullen middels eigen en vreemd vermogen worden gefinancierd, waardoor de balansnormen negatief zullen worden beïnvloed terwijl ook de liquiditeit zal dalen. Vandaar het voorstel om het nettoresultaat over boekjaar 2022 aan de reserves toe te voegen.

Reactie Ministerie van Financiën

In principe wordt per boekjaar bekeken of er dividend kan worden uitgekeerd aan de aandeelhouders. Over boekjaar 2022 is een nettowinst geboekt van NAf 7,0 mln. Dit bedrag zou betrokken moeten worden in de discussie over een eventuele dividenduitkering. Maar aangezien over het winstgevend jaar 2019 (NAf 3,4 mln.) ook geen dividend is uitgekeerd, zou — de redenering van de directie van DC-ANSP hypothetisch volgend - ook dat jaar in beschouwing kunnen worden genomen. De gecumuleerde nettowinst over 2019-2022 bedraagt NAf 5,1 mln.

Zoals bij de behandeling jaarcijfers 2022 van DC-ANSP hierboven geconstateerd, hebben de investeringsplannen van DC-ANSP veel weg van een wensenbegroting. Er wordt per jaar in werkelijkheid veel minder geïnvesteerd dan de plannen aangeven. In het Business Plan 2024-2028 van 30 mei 2023 (blz. 5, laatste alinea), evenals van de voorgaande jaren, wordt expliciet aangegeven dat de geplande investeringen met langlopende leningen zullen worden gefinancierd. Nu wordt plotseling beweerd dat de financiering met leningen en eigen vermogen zullen geschieden.

Gelet op het voorgaande stellen wij voor niet akkoord te gaan met het voorstel /zienswijze van de Directie van DC-ANSP.

In plaats daarvan stellen wij voor terug te grijpen naar hetgeen de RvM eerder over het onderwerp dividendbeleid DC-ANSP heeft besloten en daarop voort te borduren. ...

Dividendbeleid

Wij stellen thans voor het reeds door de RvM vastgestelde dividendbeleid d.d. 23 maart 2022, waarover SBTNO reeds positief heeft geadviseerd, te handhaven en aanvullend - als onderdeel 1 h. - de volgende bepaling mee te nemen:

- Er wordt geen dividend uitgekeerd indien DC-ANSP in een bepaald jaar een significante subsidie ontvangt van een van de overheden, waarbij met significant wordt bedoeld een subsidie/omzet verhouding van minder dan 5%: ....

Dividenuitkering over 2022

In de volgende tabel worden de realisatiecijfers over het boekjaar 2022 getoetst aan eisen gesteld in het dividendbeleid zoals hierboven genoemd.

Indicatoren dividendbel.	Eis	Realisatie 2022	Voldoet aan eis?
Solvabiliteitsratio	≤ 40%	73,4%	Ja
Liquiditeitsratio (CR)	≥ 1,5	8,1	Ja
Resultaat (in Naf)	> 0	6,979,664	Ja
Investerings	Rekening mee houden		Ja, realistische plan ipv wensenbegroting. Ruime lig.pos. & Lening.
Subsidie /Omzet	< 5%	2,9 %	ja

Er wordt over boekjaar 2022 dus voldaan aan alle voorwaarden van het dividendbeleid, zodat conform dat beleid 40% van de winst kan worden uitgekeerd aan de drie aandeelhouders naar rato van hun deelneming. In de volgende tabel is verdeling van de dividenuitkering onder de drie aandeelhouders weergegeven.

Winst	6,979,664
Payout ratio	40%
Te verdelen dividend	2,791,866
Verdeling:	
	Aandeel % Dividend
Curaçao	73,3% 2,046,437
SXM	18,75% 523,475
Ned	7,95% 221,953
Totaal	100% 2,791,866

Advies

Wij stellen u voor de jaarrekening 2022 door de AvA te laten vaststellen rekening houdend met het genoemd dividendbeleid en op basis daarvan de verdeling van 40% aan de netto winst over boekjaar 2022 onder de drie aandeelhouders naar rato van hun deelneming. ....

(...)"

In het - na nader overleg tussen de Minister VVRP, het Ministerie van VVRP, het Ministerie van Financiën en de Directie van DC-ANSP - door het Ministerie van Financiën op 24 november 2023 opgestelde aangepast advies wordt onder meer het volgende gesteld.

"(...)

Naar aanleiding van het dividendvoorstel van het Ministerie van Financiën in het advies d.d. 6 september 2023 (zaaknummer 2023/026658) ter zake jaarrekening 2022 van Dutch Caribbean Air Navigation Service Provider N.V. (DC-ANSP) is op 9 november 2023 nader overleg geweest tussen de Minister VVRP, het Ministerie van VVRP, de Directie van DC-ANSP en het Ministerie van Financiën. Gedurende dit overleg is een compromis bereikt tussen partijen over het dividendbeleid voor DC-ANSP voor het jaar 2022.

Daarbij is meer begrip gekomen voor elkaars standpunten. Duidelijk is geworden dat ook de COVID-pandemie de uitvoering van de investeringsplannen van DC-ANSP negatief hebben beïnvloed en dat die plannen deels met vreemd vermogen en deels met eigen middelen moeten worden gefinancierd.

Daarnaast is de situatie bij DC-ANSP zo dat er 3 aandeelhouders zijn:

- Het Land Curaçao (73,3%)
- Het Land Sint Maarten (18,75%)
- De Staat der Nederlanden (7,95%)

Hoewel Curaçao de meerderheid van de aandelen bezit, houdt goed aandeelhouderschap ook in dat met de mening van kleine aandeelhouders rekening wordt gehouden.

In het licht van het voorgaande stellen wij thans, overeenkomstig de afspraken van het overleg van 9 november 2023, de volgende 2 aanpassingen en 1 correctie ten opzichte van ons advies d.d. 6 september 2023 voor.

- *Aanpassing: Current ratio > 2*

De current ratio is een liquiditeitsratio die de verhouding weergeeft tussen de vlottende activa en de schulden op korte termijn en indiceert in welke mate de onderneming in staat is om aan de kortlopende verplichtingen te voldoen.

De current ratio moet zich richten op de mogelijkheid om voortdurend kortlopende schulden te voldoen uit de vlottende activa van de entiteit. Hierbij wordt in het algemeen een factor tussen 1 en 2 als voldoende beschouwd. Gelet op de geplande investeringen door DC-ANSP stellen wij thans voor een norm van 2 te hanteren voor de current ratio. In het advies van 6 september 2023 was een norm van 1,5 voorgesteld, terwijl DC-ANSP een norm van 2,4 wenste.

- *Aanpassing: Dividenduitkering is gelijk aan 20% van de nettowinst*

In ons advies van 6 september 2023 hebben wij nog gepleit voor een dividenduitkering van 40% van de nettowinst. De kleine aandeelhouders Sint Maarten en Nederland zijn echter akkoord gegaan met 20%. Teneinde zonder verdere strubbelingen eindelijk tot een dividenduitkering door DC-ANSP te geraken, stellen wij thans voor in te stemmen met een pay-out ratio van 20%, zodat 80% van de nettowinst kan worden toegevoegd aan de reserves van het bedrijf met het oog op de geplande investeringen.

- *Correctie: Er is sprake van significante hoogte van ontvangen subsidie indien de subsidie/omzet-verhouding meer dan 5% bedraagt.*

In het advies van 6 september 2023 is abusievelijk opgenomen dat er sprake zou zijn van significante subsidie/omzet-verhouding indien subsidie/omzet-verhouding minder dan 5% zou bedragen. Vandaar deze voorgestelde correctie. Er wordt dan geen dividend uitgekeerd, indien een overheidssubsidie aan DC-ANSP in een bepaald jaar meer bedraagt dan 5% van de omzet. Omgekeerd: indien die verhouding minder is dan 5%, kan er wel dividend worden uitgekeerd.

Rekening houdende met de voorgaande aanpassingen en correctie wordt voor het jaar 2022 een dividendbeleid voorgesteld gebaseerd op de volgende principes, criteria en overwegingen:

Het initieel dividendvoorstel is afkomstig van de directeur van DC-ANSP. De AvA staat vrij een afwijkend besluit te nemen;

- Solvabiliteitsratio > 40%;
- Current ratio > 2;
- Toekomstige investeringen worden mede in ogenschouw genomen. Indien omvangrijke (eenmalige) investeringen worden gepleegd, wordt ieder jaar opnieuw bekeken of er een dividend kan worden uitgekeerd;
- Een voorstel dan wel besluit tot dividenduitkering staat los van de discussie over toe te rekenen lagere kosten (charges) aan klanten van DC-ANSP;
- In een verlieslatend jaar wordt geen dividend uitgekeerd;
- Er wordt geen dividend uitgekeerd indien DC-ANSP in een bepaald jaar een significante subsidie ontvangt van een van de overheden, waarbij met significant wordt bedoeld een subsidie/omzet verhouding van meer dan 5%;
- Dividenduitkering is gelijk aan 20% van de nettowinst.

Confrontatie van de realisatiecijfers over 2022 met dit aangepast dividendbeleid geeft uiteraard ook een gewijzigd resultaat vergeleken met ons advies van 6 september 2023.

Dividenduitkering over 2022

In de volgende tabel worden de realisatiecijfers over het boekjaar 2022 getoetst aan eisen gesteld in het dividendbeleid zoals hierboven genoemd.

Indicatoren dividendbel.	Eis	Realisatie 2022	Voldoet aan eis?
Solvabiliteitsratio	≥ 40%	73,4%	Ja
Liquideitsratio (CR)	> 2	8,1	Ja
Resultaat (in NAf)	> 0	6,979,664	Ja
Investerings	Rekening mee houden		Ja
Subsidie /Omzet	< 5%	2,9%	Ja

Er wordt over boekjaar 2022 dus voldaan aan alle voorwaarden van het dividendbeleid, zodat conform dat beleid 20% van de winst kan worden uitgekeerd aan de drie aandeelhouders naar rato van hun deelneming. In de volgende tabel is verdeling van de dividenduitkering onder de drie aandeelhouders weergegeven.

Nettowinst		6,979,664
Payout ratio	20%	0.2
Te verdelen dividend		1,395,933
Verdeling:		
	Aandeel %	Dividend
Curacao	73,3%	1,023,219
SXM	18,75%	261,737
Ned	7,95%	110,977
Totaal	100%	1,395,933

Advies

Wij stellen u voor de jaarrekening 2022 door de AvA te laten vaststellen rekening houdend met het genoemd dividendbeleid en op basis daarvan de verdeling van 20% van de nettowinst over boekjaar 2022 onder de drie aandeelhouders naar rato van hun voor deelneming, nadat ook SBTNO advies heeft uitgebracht over het dividendbeleid voor 2022.

(...)"

De adviseur heeft, gelet op het feit dat na nader overleg tussen de Minister VVRP, het Ministerie van VVRP, het Ministerie van Financiën en de Directie van DC-ANSP een compromis bereikt tussen partijen over het dividendbeleid voor 2022, geen zwaarwegende bezwaren tegen het dividendbeleid/dividenduitkeringsvoorstel voor DC-ANSP, uitgaande van een solvabiliteitsratio van ≥40%, een current ratio van > 2%, de verhouding subsidie/omzet < 5% en een payout ratio van 20%, resulterend in een totaal dividend over 2022 van NAf 1.395.933 over het positieve resultaat van NAf 6.979.664.

5 Overig

Middels besluit van de Raad van Ministers van 17 januari 2024 met zaaknummers 2023/022477 en 2023/037072, ontvangen op 22 januari 2024, heeft de adviseur het businessplan 2024 -2028 van DC-ANSP inclusief een advies van het Ministerie van Financiën d.d. 4 september 2023 (zaaknummer: 2023/022477) ter zake alsmede een reactie hierop van DC-ANSP d.d. 6 oktober 2023 (referentienummer: DC-ANSP/MA/UIT/2023/10/1452). De adviseur heeft het businessplan 2024 - 2028 van DC-ANSP doorgenomen en geconstateerd dat daarin niets wordt vermeld met betrekking tot het dividendbeleid en de balansnormering voor de jaren waarop het businessplan betrekking heeft. De adviseur heeft het businessplan inclusief de in de stukken aangetroffen adviezen c.q reacties derhalve voor kennisgeving aangenomen.

6 Conclusie en Advies

- De adviseur heeft, gelet op het feit dat na nader overleg tussen de Minister VVRP, het Ministerie van VVRP, het Ministerie van Financiën en de Directie van DC-ANSP een compromis bereikt tussen partijen over het dividendbeleid voor 2022, geen zwaarwegende bezwaren tegen het dividendbeleid/dividenduitkeringsvoorstel voor DC-ANSP, uitgaande van een solvabiliteitsratio van $\geq 40\%$, een current ratio van $> 2\%$, de verhouding subsidie/omzet $< 5\%$ en een payout ratio van 20% , resulterend in een totaal dividend over 2022 van Naf 1.395.933 over het positieve resultaat van Naf 6.979.664.
- Middels besluit van de Raad van Ministers van 17 januari 2024 met zaaknummers 2023/022477 en 2023/037072, ontvangen op 22 januari 2024, heeft de adviseur het businessplan 2024 -2028 van DC-ANSP inclusief een advies van het Ministerie van Financiën d.d. 4 september 2023 (zaaknummer: 2023/022477) ter zake alsmede een reactie hierop van DC-ANSP d.d. 6 oktober 2023 (referentienummer: DC-ANSP/MA/UIT/2023/10/1452). De adviseur heeft het business plan 2024 - 2028 van DC-ANSP doorgenomen en geconstateerd dat daarin niets wordt vermeld met betrekking tot het dividendbeleid en de balansnormering voor de jaren waarop het businessplan betrekking heeft. De adviseur heeft het businessplan inclusief de in de stukken angetroffen adviezen c.q reacties derhalve voor kennisgeving aangenomen.

Adviseur corporate governance

cc. Minister van Financiën
Minister-President